



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 266/2015-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 10. júna 2015 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom JUDr. Petrom Frajtom, Garbiarska 5, Košice, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Obo 49/2013 z 25. novembra 2014, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 22. apríla 2015 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal

porušenie svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 4 Obo 49/2013 z 25. novembra 2014 (ďalej aj „namietaný rozsudok“).

2. Sťažovateľ bol v procesnom postavení žalobcu v súdnom spore proti žalovanému [REDACTED], správcovi konkurznej podstaty úpadcu Drevona, štátny podnik „v likvidácii“, Banská Bystrica (ďalej len „žalovaný“), vedenom na Krajskom súde v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) pod sp. zn. 65 Cbi 2/2010. Krajský súd rozsudkom z 21. marca 2013 žalobu zamietol a sťažovateľovi uložil povinnosť nahradiť žalovanému trovy konania. Tento rozsudok napadol odvolaním sťažovateľ, o ktorom rozhodol najvyšší súd namietaným rozsudkom z 25. novembra 2014.

3. Podľa názoru sťažovateľa *„základ odôvodnenia napadnutého rozhodnutia je v celom rozsahu chybný, nepreskúmateľný a neodôvodnený bez logickej nadväznosti na aplikované právo, na základe ktorého súd rozhodol“*.

Sťažovateľ považuje *„Záverov odvolacieho súdu ako aj jeho samotné rozhodnutie... za nepreskúmateľné, keďže odvolací súd sa námietkami sťažovateľa uvedenými v odvolaní nezaoberal, s odôvodnením rozsudku prvostupňového súdu sa stotožnil a rozsudok potvrdil a to aj napriek tomu, že rozsudok... vychádza z nesprávnych skutkových zistení, ale navyše nebol ani dostatočne odôvodnený“*. Z toho dôvodu sťažovateľ považuje *„rozhodnutie Najvyššieho súdu za nesprávne, arbitrárne, svojvoľné a tým priamo zasahujúce do základného práva... podľa čl. 46 ods.1 Ústavy... a práva... podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru...“*.

4. Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd nálezom vyslovil porušenie ním označených práv namietaným rozsudkom najvyššieho súdu (bod 1), ktorý žiadal zrušiť a vec vrátiť

najvyššiemu súdu na ďalšie konanie a rozhodnutie. Súčasne žiadal priznať mu trovy právneho zastúpenia „vo výške 2.239,- Eur“.

II.

5. Ústavný súd sťažnosť predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie sťažnosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

6. V súvislosti s odmietnutím sťažnosti z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti ústavný súd uvádza, že o zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh možno preto považovať ten, pri ktorého predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, III. ÚS 54/06, III. ÚS 314/06).

7. Predmetom sťažovateľovej sťažnosti je namietané porušenie označeného základného práva zaručeného ústavou, ako aj práva zaručeného dohovorom postupom najvyššieho súdu a jeho rozsudkom sp. zn. 4 Obo 49/2013 z 25. novembra 2014 (body 1 a 4).

8. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo... prejednaná nezávislým a nestranným súdom...

9. Zo sťažnosti a z k nej pripojených písomností možno vyvodiť, že sťažovateľ namieta porušenie označených práv postupom najvyššieho súdu v odvolacom konaní, v ktorom sa stotožnil s faktickými aj právnymi závermi krajského súdu.

10. Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ vidí porušenie svojho základného práva zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v postupe a rozhodnutiach vo veci konajúcich všeobecných súdov najmä z dôvodov koncentrovane vyjadrených v bode 3, t. j. „*v nesprávnych skutkových zisteniach... bez logickej nadväznosti na aplikované právo*“, nezaobraním sa jeho odvolacími námietkami, v nedostatočnom odôvodnení namietaného rozsudku, čo malo podľa názoru sťažovateľa spôsobiť jeho nepreskúmateľnosť a arbitrárnosť.

11. Ústavný súd už v rámci svojej judikatúry vyslovil, že obsahom základného práva na súdnu a inú právnu ochranu a aj práva na spravodlivý proces je umožniť každému reálny prístup k súdu, pričom tomuto právu zodpovedá povinnosť súdu o veci konať a rozhodnúť (napr. II. ÚS 88/01), ako aj konkrétne procesné garancie v súdnom konaní. Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti, ktorý rozhoduje o sťažnostiach týkajúcich sa porušenia základných práv a slobôd vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je

v zásade oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o namietaných porušeníach ústavou alebo príslušnou medzinárodnou zmluvou garantovaných práv a slobôd je daná v prípade, že je vylúčená právomoc všeobecných súdov, alebo v prípade, že účinky výkonu tejto právomoci všeobecným súdom nie sú zlučiteľné so súvisiacou ústavnou úpravou alebo úpravou v príslušnej medzinárodnej zmluve (I. ÚS 225/03, I. ÚS 334/08).

12. Pokiaľ ide o sťažovateľom namietané porušenie jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru označeným rozhodnutím najvyššieho súdu, ústavný súd predovšetkým konštatuje, že v danej veci nebola vylúčená právomoc všeobecných súdov. V právomoci ústavného súdu zostalo následne iba posúdenie, či účinky výkonu právomoci najvyššieho súdu v súvislosti s jeho rozhodnutím o odvolaní sťažovateľa rozsudkom sp. zn. 4 Obo 49/2013 z 25. novembra 2011 sú zlučiteľné s označenými článkami ústavy a dohovoru.

13. Po oboznámení sa s obsahom rozsudku najvyššieho súdu ústavný súd dospel k záveru, že najvyšší súd svoje rozhodnutie, ktorým potvrdil prvostupňové rozhodnutie, náležite odôvodnil, čo potvrdzuje jeho argumentácia vychádzajúca z v konaní zisteného skutkového stavu a na tomto základe vyvedených právnych záverov. V odôvodnení svojho rozhodnutia najvyšší súd v úvode oboznámil skutkové a právne závery prvostupňového súdu a podstatu odvolacej argumentácie sťažovateľa a vyjadrenie žalovaného k nej.

Najvyšší súd svoje rozhodnutie odôvodnil takto:

«Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 10 ods. 2 O. s. p. prejednal vec podľa § 212 ods. 1 O. s. p. bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p. a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

Predmetom konania je nárok na náhradu škody, ktorú žalobca uplatnil s odôvodnením, že žalovaný vo funkcii správcu konkurznej podstaty úpadcu DREVONA, š. p. v likvidácii zanedbal povinnosti pri správe majetku úpadcu. Tvrdil, že žalovaný realizoval v rámci konkurzu predaj nehnuteľnosti, vrátane lesov a ostatnej pôdy za nízku cenu, a to z dôvodu, že les bol vysekaný ťažbou dreva, ktorá bola v rokoch 2000 - 2008 vykonávaná masívnejšie. Žalovaný podľa jeho názoru nezabezpečil hospodára lesa, ktorý by dohliadal na ťažbu a nežiadal od štátneho podniku vykonávajúceho ťažbu vydanie bezdôvodného obohatenia.

Odvolaací súd sa stotožňuje so skutkovými závermi a právnym posúdením veci súdom prvého stupňa, ktorý správne skúmal splnenie zákonných predpokladov náhrady škody podľa ustanovenia § 420 Občianskeho zákonníka v spojení s § 8 ods. 2 zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v znení neskorších zmien a doplnkov (ďalej len „ZKV“).

Podľa § 420 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. v znení neskorších zmien a doplnkov (ďalej len „Občiansky zákonník“) každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti.

Podľa ods. 3 uvedeného ustanovenia zodpovednosti sa zbaví ten, kto preukáže, že škodu nezavinil.

Podľa § 8 ods. 2 zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v znení neskorších zmien a doplnkov (ďalej len „ZKV“) správca je povinný pri výkone funkcie postupovať s odbornou starostlivosťou a zodpovedá za škodu vzniknutú porušením povinností, ktoré mu ukladá zákon alebo mu ich uloží súd.

Povinnosti správcu konkurznej podstaty vyplývajú predovšetkým zo zákona a na základe zákona mu môže ďalšie povinnosti uložiť konkurzný súd v rámci dohľadu v zmysle § 12 ZKV. Podľa ustanovenia § 14 ods. 1 písm. a/ ZKV vyhlásením konkurzu oprávnenie nakladať s majetkom podstaty ako aj výkon práv a povinností, ktoré súvisia s nakladaním s majetkom podstaty prešli na správcu. Postavenie správcu, jeho práva, povinnosti a zodpovednosť sa zakladajú výlučne na predpisoch procesného práva v zmysle, ktorých je samostatným úradným orgánom, ktorý pod dohľadom súdu zabezpečuje riadny priebeh konkurzu. Úlohou správcu v konkurze je predovšetkým zistiť rozsah úpadcovho majetku, rozsah a oprávnenosť pohľadávok uplatňovaných veriteľmi, spravovať konkurznú

podstatu a realizovať jej speňaženie. Zodpovednosť správcu za škodu vzniknutú porušením povinností stanovených zákonom alebo uložených súdom sa posudzuje podľa ustanovenia § 420 Občianskeho zákonníka, ktoré vymedzuje predpoklady všeobecnej zodpovednosti fyzických a právnických osôb za škodu. Predpokladmi zodpovednosti za škodu v zmysle uvedeného ustanovenia je porušenie povinnosti, vznik (existencia) škody, príčinná súvislosť medzi porušením právnej povinnosti a vznikom škody a zavinenie.

Súd prvého stupňa preto dôvodne skúmal predpoklady vzniku zodpovednosti za škodu medzi, ktoré patrí v prvom rade zisťovanie porušenia právnej povinnosti žalovaného v súvislosti s výkonom funkcie správcu konkurznej podstaty. Základom tvrdenia žalobcu v súvislosti s porušením povinností žalovaného bola skutočnosť, že žalovaný nezabezpečil hospodára lesa, ktorý by dohliadal na ťažbu dreva na pozemkoch, ktoré boli zaradené do konkurznej podstaty a nežiadal od štátneho podniku vykonávajúceho ťažbu vydanie bezdôvodného obohatenia.

Odvolaací súd sa stotožnil s názorom súdu prvého stupňa, že žalobca neporušil zákonnú povinnosť ani povinnosť uloženú súdom pri správe konkurznej podstaty, keď nedohliadal na ťažbu dreva na pozemkoch v štátnej správe lesného hospodárstva. V zmysle ustanovenia § 11 ods. 1 zákona č. 61/1977 Zb. o lesoch je správcom lesného majetku vo vlastníctve štátu organizácia lesného hospodárstva a tejto zákonnej úprave korešponduje aj rozhodnutie Okresného národného výboru (ONV) v Humennom z 09. 01. 1989, podľa ktorého bol predmetný nehnuteľný lesný majetok vydaný Východoslovenským štátnym lesom, ktoré vykonávali aj ťažbu dreva. Z dokazovania tiež vyplynulo, že úpadcovi nebola udelená výnimka na spravovanie lesného majetku štátu v zmysle § 11 ods. 3 zákona o lesoch. Vymáhanie bezdôvodného obohatenia od správcu lesného majetku, ktorý vykonáva činnosť - ťažbu dreva v zmysle zákona sa nejaví z tohto hľadiska ako dôvodné. Námietky žalobcu týkajúce sa neplatnosti rozhodnutia ONV sú irelevantné vzhľadom na predmet konania, ktorým nie je určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam. Je potrebné zdôrazniť, že súd, ktorý dohliadal na činnosť žalovaného správcu konkurznej podstaty sa v uznesení o schválení konečnej správy o speňažení majetku z podstaty a o vyúčtovaní odmeny a výdavkov správcu vysporiadal s námietskami žalobcu týkajúcimi sa nedostatočnej činnosti správcu pri speňažovaní predmetných nehnuteľností a konštatoval, že správca

postupoval s plnou odbornou starostlivosťou a speňažovanie prebiehalo objektívne a transparentne.

Je potrebné súhlasiť s názorom súdu prvého stupňa, že žalobca neunesol dôkazné bremeno o tvrdených skutočnostiach, že žalovaný porušil zákonnú povinnosť v súvislosti s výkonom funkcie správcu konkurznej podstaty. Nakoľko nebol splnený jeden zo základných predpokladov zodpovednosti za škodu v zmysle citovaného ustanovenia § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka, námietky žalobcu smerujúce k nedostatočnému dokazovaniu o výške škody a nepreukázaní zbavenia sa zodpovednosti žalovaným nemajú vplyv na právny záver súdu.

Žalobca v odvolaní tiež namietal, že napadnutý rozsudok je nepreskúmateľný pre nedostatok dôvodov.

Podľa § 157 ods. 2 O. s. p. v odôvodnení rozsudku súd uvedie čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhované dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Citované ustanovenie dáva súdu dostatočný návod na to aké odôvodnenie má rozsudok obsahovať. Odôvodnenie napadnutého rozhodnutia náležitosti uvedené v citovanom ustanovení obsahuje a splňa tak požiadavku presvedčivosti a preskúmateľnosti rozhodnutia. Námietka žalobcu v tomto smere nie je dôvodná.

Z uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 O. s. p. potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 142 ods. 1 O. s. p. v spojení s § 224 ods. 1 O. s. p. a úspešnému žalovanému priznal náhradu trov odvolacieho konania účelne vynaložených na bránenie práva, ktoré pozostávajú z trov právneho zastúpenia advokátom.»

14. Predmetné rozhodnutie najvyššieho súdu obsahuje podľa názoru ústavného súdu dostatok skutkových a právnych záverov a ústavný súd nezistil, že by jeho výklad a závery

boli svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené a nevyplývajú z nich ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s názorom najvyššieho súdu nestotožňuje, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok. V zmysle svojej judikatúry považuje ústavný súd za protiústavné aj arbitrárne tie rozhodnutia, ktorých odôvodnenie je úplne odchylné od veci samej alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

15. Ústavný súd sa z obsahu napadnutého rozsudku presvedčil, že najvyšší súd sa námietkami sťažovateľa zaoberal v rozsahu, ktorý postačuje na konštatovanie, že sťažovateľ v tomto konaní dostal odpoveď na všetky podstatné okolnosti prípadu. V tejto súvislosti už ústavný súd uviedol, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované právo účastníka na spravodlivé súdne konanie (m. m. IV. ÚS 112/05, I. ÚS 117/05). Z ústavnoprávneho hľadiska preto niet žiadneho dôvodu, aby sa spochybňovali závery napadnutého rozhodnutia, ktoré sú dostatočne odôvodnené a majú oporu vo vykonanom dokazovaní.

16. Ústavný súd poznamenáva, že dôvody rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 4 Obo 49/2013 z 25. novembra 2014 (nadväzujúce na odôvodnenie prvostupňového rozsudku) sú zrozumiteľné a dostatočne logické, vychádzajúce zo skutkových okolností prípadu a relevantných právnych noriem. Toto rozhodnutie nevykazuje znaky svojvoľe, nevyhodnocuje nové právne závery, konštatuje dostatočne zistený skutkový stav, k čomu

najvyšší súd dospel na základe vlastných myšlienkových postupov a hodnotení, ktoré ústavný súd nie je oprávnený ani povinný nahrádzať (podobne aj I. ÚS 21/98, IV. ÚS 110/03). Ústavný súd ešte pripomína, že nie je a ani nemôže byť ďalšou opravnou inštanciou v systéme všeobecného súdnictva.

17. Vychádzajúc z uvedeného, je ústavný súd toho názoru, že niet žiadnej spojitosti medzi posudzovaným rozhodnutím najvyššieho súdu a namietaným porušením základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. S prihliadnutím na odôvodnenosť napadnutého rozhodnutia, ako aj s poukazom na to, že obsahom základného práva na súdnu ochranu, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie nie je právo na rozhodnutie v súlade s právnym názorom účastníka súdneho konania, resp. právo na úspech v konaní (obdobne napr. II. ÚS 218/02, III. ÚS 198/07, II. ÚS 229/07, I. ÚS 265/07, III. ÚS 139/08), ústavný súd sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

18. Nad rámec už uvedeného ústavný súd ešte poznamenáva, že sťažovateľ vo svojej sťažnosti neprodukoval žiadnu ústavne relevantnú argumentáciu, ktorá by bola spôsobilá pozmeniť (ovplyvniť) jeho (už vopred) vyslovený právny názor (záver).

19. Vzhľadom na to, že sťažovateľova sťažnosť bola odmietnutá ako celok, ústavný súd sa už jeho ďalšími návrhmi nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. júna 2015